

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039 | tālrunis 67097200 | fakss 67097277 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

03.07.2019.

Nr.1/10

(prot. Nr.27, 4.p)

Dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika

Izdota saskaņā ar Enerģētikas likuma 15.panta 1.¹ daļu un likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 9.panta pirmās daļas 2.punktu un 25.panta pirmo daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika (turpmāk – metodika) nosaka kārtību, kādā aprēķina un nosaka dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifus.
2. Metodikā lietoti šādi termini:
 - 2.1. **dabaszgāzes patēriņš tehnoloģiskām vajadzībām** – dabaszgāzes pārvades sistēmas (turpmāk – pārvades sistēma) darbības nodrošināšanai izlietotā dabaszgāze;
 - 2.2. **dabaszgāzes zudumi** – pārvades sistēmā ievadīto un no pārvades sistēmas izvadīto dabaszgāzes apjomu starpība attiecīgā laika periodā, neskaitot dabaszgāzes patēriņu tehnoloģiskām vajadzībām;
 - 2.3. **izmaksas** – dabaszgāzes pārvades sistēmas operatora (turpmāk – sistēmas operators) tehnoloģiski un ekonomiski pamatotas izmaksas, kas nepieciešamas pārvades sistēmas pakalpojuma efektīvai sniegšanai;
 - 2.4. **jaudas rezervēšanas pakalpojums** – pārvades sistēmas pakalpojums, ar kuru tiek nodrošināta ieejas vai izejas punktu jaudas produkta rezervēšana;
 - 2.5. **nacionālā pārvades sistēma** – pārvades sistēmas daļa (atzari no pārrobežu pārvades sistēmas, ko neizmanto dabaszgāzes pārrobežu pārvadei) apdzīvotu vietu apgādei ar dabaszgāzi kopā ar atzariem un sistēmas operatora gāzes regulēšanas stacijām;

- 2.6. **pārrobežu pārvades sistēma** – pārvades sistēmas daļa no ieejas punkta no citas valsts pārvades sistēmas līdz izejas punktam uz citas valsts pārvades sistēmu vai līdz ieejas punktam dabasgāzes krātuvē;
- 2.7. **prognozētā dienas vidējā jauda** – ieejas punkta vai izejas punkta trīs iepriekšējo kalendāro gadu dienas vidējā izmantotā jauda [kWh/d];
- 2.8. **regulējamo aktīvu bāze (RAB)** – sistēmas operatora jaudas rezervēšanas pakalpojuma efektīvai sniegšanai izmantojamie aktīvi vai to daļa;
- 2.9. **vienota dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēma** – vairākas tieši savienotas Eiropas Savienības dalībvalstu dabasgāzes pārvades sistēmas, starp kurām nav komerciālu starpsavienojumu punktu un kurās dabasgāzes pārvades izmaksas nav tieši piesaistītas konkrētam maršrutam;
- 2.10. **virtuālais pretplūsmas jaudas produkts** – pārvades sistēmas jauda faktiskai plūsmai pretējam virzienam konkrētā laikposmā – gāzes gadā, gāzes ceturksnī, gāzes mēnesī vai gāzes dienā – ieejas vai izejas punktā, kurā nav iespējams fiziski nodrošināt dabasgāzi pretējā virzienā, un dabasgāzes krātuves faktiskā tehnoloģiskā režīma plūsmai pretējam virzienam, kuru var rezervēt sistēmas lietotājs.
3. Šajā metodikā ietvertie termini lietoti Eiropas Komisijas 2017.gada 16.marta Regulas 2017/460, ar ko izveido tīkla kodeksu par harmonizētām gāzes pārvades tarifu struktūrām (turpmāk – Regula Nr.2017/460) izpratnē.
4. Regulatīvā perioda un tarifu perioda ilgums ir trīs gāzes gadi, ja regulators līdz regulatīvā perioda vai tarifu perioda sākuma gada 15.janvārim nav pieņēmis lēmumu par citu regulatīvā perioda vai tarifu perioda ilgumu. Regulatīvais periods un tarifu periods sākas attiecīgā gada 1.oktobrī.
5. Atļautie ieņēmumi sedz kopējās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas regulatīvajā periodā. Aprēķinot atļautos ieņēmumus, ņem vērā šīs metodikas 3.sadaļā noteikto.
6. Ja regulatīvajā periodā ir vairāki tarifu periodi, atļautie ieņēmumi regulatīvajā periodā nemainās, izņemot, ja mainās uz tarifu periodu attiecināmās dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas, kas noteiktas saskaņā ar šīs metodikas 40.punktu.
7. Ja regulatīvajā periodā ir vairāki tarifu periodi, plānotie ieņēmumi tarifu periodā mainās atbilstoši 3.4.nodaļā noteiktajai ieņēmumu korekcijai un dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksām, kas attiecināmas uz tarifu periodu saskaņā ar šīs metodikas 40.punktu.
8. Sistēmas operators visas izmaksas uzrāda tūkstošos *euro* [tūkst. EUR] ar precizitāti līdz vienai zīmei aiz komata un ieejas vai izejas punktu jaudu kilovatstundās dienā [kWh/d], kas noapaļota līdz veselam skaitlim.

2. Pārvades sistēmas kopējā ieejas un izejas jauda

9. Pārvades sistēmas kopējās ieejas jaudas noteikšanā netiek ņemta vērā ieejas punktu jauda no citām pārvades sistēmām, kuras ietilpst vienotajā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmā. Pārvades sistēmas kopējo ieejas jaudu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$P_{ie} = \sum_{i=1}^{n_{ie}} P_{ie\ c}(i) + \sum_{i=1}^{n_{ie\ b}} P_{ie\ b}(i) + \sum_{i=1}^{n_{ie\ lng}} P_{ie\ lng}(i) + \sum_{i=1}^{n_{ie\ kr}} P_{ie\ kr}(i) \quad ,$$

kur:

P_{ie} – pārvades sistēmas kopējā ieejas jauda [kWh/d];

n_{ie} – ieejas punktu no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas skaits;
 $P_{ie\ c(i)}$ – pārvades sistēmas ieejas punkta no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas i prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d];
 $n_{ie\ b}$ – ieejas punktu no biometāna ražošanas iekārtas skaits;
 $P_{ie\ b(i)}$ – pārvades sistēmas ieejas punkta no biometāna ražošanas iekārtas i prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d];
 $n_{ie\ lng}$ – ieejas punktu no sašķidrinātās dabasgāzes iekārtas skaits;
 $P_{ie\ lng}$ – ieejas punkta no sašķidrinātās dabasgāzes iekārtas i prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d];
 $n_{ie\ kr}$ – ieejas punktu no dabasgāzes krātuves skaits;
 $P_{ie\ kr.}$ – ieejas punkta no dabasgāzes krātuves prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d].

10. Pārvades sistēmas kopējās izejas jaudas noteikšanā netiek ņemta vērā izejas punktu jauda uz citām pārvades sistēmām, kuras ietilpst vienotajā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmā. Pārvades sistēmas kopējo izejas jaudu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$P_{iz} = \sum_{i=1}^{n_{iz}} P_{iz\ c(i)} + \sum_{i=1}^{n_{iz\ kr}} P_{iz\ kr(i)} + P_{iz\ v} ,$$

kur:

P_{iz} – pārvades sistēmas kopējā izejas jauda [kWh/d];
 n_{iz} – izejas punktu uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu skaits;
 $P_{iz\ c(i)}$ – pārvades sistēmas izejas punkta uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu i prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d];
 $n_{iz\ kr}$ – izejas punktu no dabasgāzes krātuves skaits;
 $P_{iz\ kr}$ – izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/d];
 $P_{iz\ v}$ – izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei prognozētā maksimālā dienas jauda [kWh/d].

11. Sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz pamatojumu, ja prognozētā dienas vidējā ieejas vai izejas jauda tiek koriģēta.

3. Tarifu aprēķinā iekļaujamie plānotie ieņēmumi

12. Plānotie ieņēmumi tarifu periodā sedz tarifu aprēķinā iekļaujamās kopējās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas. Plānotos ieņēmumus tarifu periodā nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$Ie_{PSO} = I_{PSO} - I_{PSO\ ef} - ITC,$$

kur:

Ie_{PSO} – plānotie ieņēmumi tarifu periodā [EUR];

I_{PSO} – kopējās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas [EUR];

$I_{PSO\ ef}$ – jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu lielums, kas sistēmas operatoram jāsamazina, uzlabojot pamatlīdzekļu un citu resursu izmantošanas efektivitāti, kā arī saimnieciskās darbības efektivitāti [EUR];

ITC – ieņēmumu un izdevumu saldo par vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas pārvades sistēmas operatoru savstarpējām kompensācijām, kas saskaņā ar vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas pārvades sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas kārtību attiecinātas uz sistēmas operatoru (turpmāk – sistēmas operatoru savstarpējā kompensācija) [EUR].

13. Regulators, ņemot vērā salīdzināmus Eiropas Savienības un Latvijas enerģijas pārvades sistēmas operatoru efektivitātes rādītājus un citus pamatotus, objektīvus rādītājus, var noteikt izmaksu efektivitātes koeficientu regulatīvajam periodam. Nosakot izmaksu efektivitātes koeficientu, regulators ņem vērā sistēmas operatora pamatoto viedokli par izmaksu efektivitātes koeficienta apmēru un tā ietekmi uz pārvades sistēmas drošu darbību. Izmaksu efektivitātes koeficientu piemēro daļai no jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksām, lai noteiktu šo izmaksu lielumu, kāds sistēmas operatoram jāsasniedz līdz nākamā regulatīvā perioda sākumam un kāds tiks piemērots tarifu noteikšanā nākamajā regulatīvajā periodā. Jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu lielumu, kas sistēmas operatoram jāsamazina, uzlabojot pamatlīdzekļu un citu resursu izmantošanas efektivitāti, kā arī saimnieciskās darbības efektivitāti, nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$I_{PSO\ ef} = (I_{PSO} - I_{e_{kor}} - ITC - I_{sist} - I_{nod(st,nac)}) \times K_{ef},$$

kur:

$I_{e_{kor}}$ – ieņēmumu korekcija, kas attiecināma uz pārrobežu un nacionālo pārvades sistēmu;

I_{sist} – dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas [EUR];

$I_{nod(st,nac)}$ – nodokļi, kas attiecināmi uz pārrobežu un nacionālo pārvades sistēmu [EUR];

K_{ef} – izmaksu efektivitātes koeficients.

14. Ja regulatīvais periods ir garāks par gadu, uz katru tarifu periodu tiek attiecināts vienāds jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu lielums, kāds sistēmas operatoram jāsamazina, uzlabojot pamatlīdzekļu un citu resursu izmantošanas efektivitāti, kā arī saimnieciskās darbības efektivitāti. Pēc sistēmas operatora pamatota lūguma regulators var atļaut piemērot citu principu jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu lielumu attiecināšanai uz katru tarifu periodu regulatīvā perioda ietvaros.
15. Šīs metodikas 12. un 13.punktā noteiktajās formulās sistēmas operatoru savstarpējo kompensāciju ņem vērā, ja ir izveidota vienotā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēma.
16. Sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas lielumu nosaka saskaņā ar vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas kārtību.
17. Sistēmas operators tarifu aprēķinā ietver un precīzi un nepārprotami norāda tikai izmaksas, kas saistītas ar jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanu.
18. Sistēmas operators lieto izmaksu attiecināšanas metodi, kuras pamatprincipus un ieviešanu saskaņo ar regulatoru.
19. Tarifu aprēķinā iekļaujamās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas veido pārrobežu pārvades sistēmas un nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksas, ekspluatācijas izmaksas, nodokļi un ieņēmumu korekcija, kas attiecināma uz pārrobežu un nacionālo pārvades sistēmu, un izmaksas nosaka, izmantojot šādas formulas:

$$I_{PSO} = I_{PSO\ st} + I_{PSO\ nac},$$

kur:

$I_{PSO\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas izmaksas [EUR];

$I_{PSO\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas izmaksas [EUR].

$$I_{PSO\ st} = I_{kap\ st} + I_{eksp\ st} + I_{nod\ st} + I_{e_{kor\ st}},$$

kur

$I_{kap\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas kapitāla izmaksas [EUR];

$I_{eksp\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksas [EUR];
 $I_{nod\ st}$ – nodokļi, kas attiecināmi uz pārrobežu pārvades sistēmu [EUR];
 $I_{kor\ st}$ – ieņēmumu korekcija, kas attiecināma uz pārrobežu pārvades sistēmu [EUR];

$$I_{PSO\ nac} = I_{kap\ nac} + I_{eksp\ nac} + I_{nod\ nac} + I_{kor\ nac} ,$$

kur:

$I_{kap\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksas [EUR];
 $I_{eksp\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksas [EUR];
 $I_{nod\ nac}$ – nodokļi, kas attiecināmi uz nacionālo pārvades sistēmu [EUR];
 $I_{kor\ nac}$ – ieņēmumu korekcija, kas attiecināma uz nacionālo pārvades sistēmu [EUR].

20. Sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz pamatojumu, ja tarifu aprēķinā iekļaujamās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas netiek attiecinātas atbilstoši šīs metodikas 19.punktā noteiktajam.

3.1. Kapitāla izmaksas

21. Kapitāla izmaksas veido kapitāla atdeve un nolietojums (amortizācija):

$$I_{kap\ (st,nac)} = P_{KA\ (st,nac)} + I_{nol\ (st,nac)} ,$$

kur:

$I_{kap\ (st, nac)}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksas [EUR];
 $P_{KA\ (st, nac)}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas kapitāla atdeve [EUR];
 $I_{nol\ (st, nac)}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījums [EUR].

22. Sistēmas operators veido tādu kapitāla izmaksu uzskaiti, kas dod precīzu un nepārprotamu priekšstatu par pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksām. Sistēmas operators skaidrojumu par izmantoto kapitāla izmaksu attiecināšanas metodi iesniedz vienlaikus ar tarifu projektu.

3.1.1. Regulējamo aktīvu bāze

23. Pārvades sistēmas RAB vērtības aprēķinos iekļauj sistēmas operatora īpašumā esošo pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu finanšu pārskata atlikušo vai bilances vērtību regulatīvā perioda sākuma gada 1.janvārī, kā arī aktīvos uzskaitītos maksājumus par dalību starptautiskajos pārvades infrastruktūras izveides projektos un saistības, kas izriet no lēmumiem par ieguldījumu izmaksu sadali, kuri ir pieņemti atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.aprīļa Regulai Nr.[347/2013](#) (ES), ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ Lēmumu Nr.[1364/2006/EK](#), groza Regulu (EK) Nr.[713/2009](#), Regulu (EK) Nr.[714/2009](#) un Regulu (EK) Nr.[715/2009](#) (turpmāk – Regula Nr.[347/2013](#)), neiekļaujot finanšu ieguldījumus, debitoru parādus, vērtspapīrus un līdzdalību kapitālos, naudas līdzekļus, krājumus, pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas, kā arī pamatlīdzekļu vērtības daļu, kas finansēta no valsts, pašvaldības, ārvalsts, Eiropas Savienības, citas starptautiskas organizācijas un institūcijas finanšu palīdzības vai finanšu atbalsta. RAB atbilst jaudas rezervēšanas pakalpojuma ilgtermiņa sniegšanai piesaistītā kapitāla vērtībai (pašu kapitāls un ilgtermiņa kredīti). Lai nodrošinātu atbilstošus stimulus, kas piešķirti saskaņā ar Regulas Nr.[347/2013](#) 13.pantu, RAB var iekļaut kopējo interešu projektos radušās pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas, ja, izstrādājot kopējo interešu projektu, tā virzītājs ir pamatojis šāda stimula nepieciešamību un iekļāvis šā stimula papildu ieguvumus

projekta izmaksu un ieguvumu analīzē un regulators ir pieņēmis lēmumu par šāda stimula piešķiršanu.

24. Pamatlīdzekļus, kas iegūti par sistēmas lietotāja līdzekļiem (pieslēguma maksu), neiekļauj RAB vērtībā, šo pamatlīdzekļu nolietojumu nesedz ar tarifiem un no šiem aktīviem neplāno kapitāla atdevi.
25. Pamatlīdzekļu vai to daļas, kas netiek efektīvi izmantotas jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanai, bilances vērtību neietver RAB un to nolietojumu nesedz ar tarifu. Regulators var uzdot sistēmas operatoram iesniegt pamatlīdzekļu tehniskā stāvokļa un kalpošanas ilguma izvērtējumu.

3.1.2. Kapitāla atdeve

26. Kapitāla izmaksu noteikšanai izmanto RAB un kapitāla atdeves likmi. Kapitāla atdevi nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$P_{KA(st,nac)} = RAB_{(st,nac)} \times wacc,$$

kur:

$RAB_{(st,nac)}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas RAB vērtība [EUR];

$wacc$ – vidējā svērtā kapitāla atdeves likme [%].

27. Kapitāla atdeves likmi nosaka regulators saskaņā ar kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodiku. RAB iekļautajiem aktīviem, kuriem aktīva kalpošanas laikā veikta pārvērtēšana, sistēmas operators piemēro atšķirīgu vidējo svērto kapitāla atdeves likmi nekā aktīviem, kuriem nav veikta pārvērtēšana, atbilstoši kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodikā noteiktajam.

3.1.3. Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījums

28. Pamatlīdzekļu nolietojumu un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījumu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$I_{nol(st,nac)} = I_{nol\ pam(st,nac)} + I_{nol\ nem(st,nac)},$$

kur:

$I_{nol\ pam}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas pamatlīdzekļu nolietojums [EUR];

$I_{nol\ nem}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas nemateriālo ieguldījumu izveidošanas izmaksu norakstījums [EUR].

29. Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem un sistēmas operatora pieņemto grāmatvedības politiku.
30. Ja pamatlīdzekļi nav pilnībā izmantoti jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanai, aprēķināto nolietojumu koriģē atbilstoši pamatlīdzekļu lietderīgai izmantošanai.
31. Nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījumu aprēķina pētniecības un sistēmas operatora attīstības izmaksām, koncesiju, patentu, licenču, preču zīmju un citu nemateriālo ieguldījumu izmaksām (izņemot sistēmas operatora nemateriālo vērtību), ņemot vērā starptautiskos grāmatvedības standartus un sistēmas operatora pieņemto grāmatvedības politiku.

3.2. Nodokļi

32. Nekustamā īpašuma nodokli aprēķina saskaņā ar normatīvajiem aktiem tikai no RAB sastāvā iekļautiem aktīviem.

3.3. Eksploatācijas izmaksas

33. Pārrobežu pārvades sistēmas eksploatācijas izmaksas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$I_{ekspl\ st} = I_{tehn\ proc\ st} + I_{pers\ st} + I_{rem\ st} + I_{saim\ st},$$

kur:

$I_{ekspl\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas eksploatācijas izmaksas [EUR];

$I_{tehn\ proc\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas [EUR];

$I_{pers\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas personāla un sociālās izmaksas [EUR];

$I_{rem\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto eksploatācijas remontu izmaksas [EUR];

$I_{saim\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas pārējās saimnieciskās darbības izmaksas [EUR].

34. Nacionālās pārvades sistēmas eksploatācijas izmaksas aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$I_{ekspl\ nac} = I_{tehn\ proc\ nac} + I_{pers\ nac} + I_{rem\ nac} + I_{saim\ nac} + I_{sist},$$

kur:

$I_{ekspl\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas eksploatācijas izmaksas [EUR];

$I_{tehn\ proc\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas [EUR];

$I_{pers\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas personāla un sociālās izmaksas [EUR];

$I_{rem\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto eksploatācijas remontu izmaksas [EUR];

$I_{saim\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas pārējās saimnieciskās darbības izmaksas [EUR];

I_{sist} – dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas [EUR].

35. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas dabasgāzes pārvades zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas ir saistītas ar attiecīgā laika periodā pārvades sistēmai pievadītās un no pārvades sistēmas aizvadītās dabasgāzes apjoma starpību, ko veido dabasgāzes zudumi un dabasgāzes patēriņš tehnoloģiskām vajadzībām. Dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$I_{tehn\ proc\ (st,nac)} = I_{zud\ (st,nac)} + I_{teh\ (st,nac)} = (E_{zud(st,nac)} + E_{teh\ (st,nac)}) \times C_{zud},$$

kur:

$I_{tehn\ proc\ (st,nac)}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas [EUR];

$I_{zud\ (st,nac)}$ – maksa par dabasgāzes zudumiem pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [EUR];

$I_{teh\ (st,nac)}$ – maksa par dabasgāzes patēriņu tehnoloģiskām vajadzībām pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [EUR];

$E_{zud\ (st,nac)}$ – prognozētie dabasgāzes zudumi pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [kWh];

$E_{teh\ (st,nac)}$ – prognozētais dabasgāzes patēriņš tehnoloģiskām vajadzībām pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [kWh];

C_{zud} – prognozētā vidējā dabasgāzes zudumu cena [EUR/kWh].

36. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas personāla un sociālās izmaksas aprēķina saskaņā ar Darba likumu un sociālās apdrošināšanas jomu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.
37. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto kārtējo ekspluatācijas remontu izmaksas un darbu, kuri nepieciešami sistēmas operatora grāmatvedības bilancē esošo un nomāto pārvades aktīvu un administrēšanas aktīvu pamatlīdzekļu (ēku, būvju, iekārtu u.c.) uzturēšanai darba kārtībā un saglabāšanai un kurus veic citi komersanti, izmaksas noraksta un iegrāmato pārskata periodā, kurā tās radušās. Šajā pozīcijā iekļauj krājumu uzturēšanas finansēšanas izmaksas atbilstoši plānotajam krājumu aprites ciklam, piemērojot komersanta faktisko aizņēmumu likmi. Krājumu uzturēšanas finansēšanas izmaksas tiek novērtētas, ņemot vērā nepārtrauktu un drošības prasībām atbilstošu jaudas rezervēšanas pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo krājumu apjomu. Ja faktiskā aizņēmuma likme, ko piemēro krājumu finansēšanas izmaksu novērtēšanai, pārsniedz pēdējo sešu mēnešu vidējo Latvijas Bankas publicēto nefinanšu sabiedrībām izsniegto īstermiņa kredītu (*euro*) mainīgo procentu likmi (jaunajiem darījumiem) atbilstoši krājumu apjomiem, krājumu uzturēšanas finansēšanas izmaksas tiek novērtētas, piemērojot pēdējo sešu mēnešu vidējo Latvijas Bankas publicēto nefinanšu sabiedrībām izsniegto īstermiņa kredītu (*euro*) mainīgo procentu likmi (jaunajiem darījumiem) atbilstoši krājumu apjomiem. Šajā pozīcijā neuzskaita ar kapitalizētu remontu un jaunu pamatlīdzekļu izveidi saistītās izmaksas un to veikšanai uzturēto krājumu finansēšanas izmaksas.
38. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas pārējās saimnieciskās darbības izmaksas ir ar sistēmas operatora darbību saistītās izmaksas, kas nav iekļautas citās izmaksu pozīcijās.
39. Dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas, kas saistītas ar Ministru kabineta noteikumos noteikto sistēmas operatora pienākumu nodrošināt enerģētiskās krīzes laikā nepieciešamo dabasgāzes izņemšanas jaudu no Inčukalna pazemes gāzes krātuves, tarifu projektā iekļauj atbilstoši faktiskajai, pamatotai vērtībai, paredzot to atgūšanu divos gāzes gados no dabasgāzes apgādes nodrošināšanas saistību izpildes izmaksu rašanās brīža.

3.4. Regulatīvais rēķins (ieņēmumu korekcija)

40. Sistēmas operators izveido regulatīvo rēķinu, kurā pēc gāzes gada beigām uzskaita starpību, kas veidojas starp plānotajiem ieņēmumiem un faktiskajiem ieņēmumiem gāzes gadā, nodalot ieņēmumus, kas attiecināmi uz pārrobežu un nacionālo pārvades sistēmu. Plānotos ieņēmumus gāzes gadā nosaka, ņemot vērā tarifu periodam prognozēto vidējo svērto pārvades sistēmas ieejas vai izejas jaudu un attiecīgos apstiprinātos ieejas vai izejas punktu jaudas produktu tarifus.
41. Sistēmas operators divu mēnešu laikā pēc gāzes gada beigām iesniedz regulatoram informāciju par regulatīvā rēķina atlikumu un tā pamatojumu.
42. Ja regulatīvā un tarifu perioda ilgums ir vienāds, šīs metodikas 19.punktā noteikto ieņēmumu korekciju, kas attiecināma uz pārrobežu vai nacionālo pārvades sistēmu, nosaka šādi:
 - 42.1. ja regulatīvā rēķina atlikums ir negatīvs (faktiskie ieņēmumi ir mazāki par plānotajiem (atļautajiem) ieņēmumiem), ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar regulatīvā rēķina atlikumu, un tā palielina šīs metodikas 19.punktā noteiktās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas nākamajam regulatīvajam periodam;
 - 42.2. ja regulatīvā rēķina atlikums ir pozitīvs (faktiskie ieņēmumi ir lielāki par plānotajiem (atļautajiem) ieņēmumiem), ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar regulatīvā rēķina

- atlikumu, un tā samazina šīs metodikas 19.punktā noteiktās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas nākamajam regulatīvajam periodam;
- 42.3. ja iepriekšējā regulatīvā perioda faktiskās pārvades sistēmas jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas pa izmaksu grupām ir mazākas par apstiprinātajām jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksām pa izmaksu grupām (turpmāk – izmaksu ietaupījums), sistēmas operators pamato faktisko izmaksu atšķirību pa izmaksu grupām. Ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar izmaksu ietaupījumu, un tā samazina nākamajā regulatīvajā periodā uz sistēmas lietotājiem attiecināmās plānotās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas. Ja izmaksu ietaupījums veidojas darbības efektivitātes uzlabošanas rezultātā, ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar 50% no izmaksu ietaupījuma;
- 42.4. ja iepriekšējā regulatīvajā periodā ārējo normatīvo aktu izmaiņu vai ārkārtas situāciju novēršanas dēļ radušās neparedzētas izmaksas ir pamatotas un ciktāl tās nav atgūstamas citādi, ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar neparedzēto izmaksu faktisko apmēru, un tā palielina šīs metodikas 19.punktā noteiktās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas nākamajam regulatīvajam periodam.
43. Ja regulatīvajā periodā ir vairāki tarifu periodi, šīs metodikas 19.punktā noteikto ieņēmumu korekciju, kas attiecināma uz pārrobežu vai nacionālo pārvades sistēmu, regulatīvajā periodā ietilpstošam tarifu periodam nosaka šādi:
- 43.1. ja regulatīvā rēķina atlikums ir negatīvs (faktiskie ieņēmumi ir mazāki par plānotajiem ieņēmumiem), ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar regulatīvā rēķina atlikumu, un tā palielina šīs metodikas 19.punktā noteiktās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas nākamajam tarifu periodam;
- 43.2. ja regulatīvā rēķina atlikums ir pozitīvs (faktiskie ieņēmumi ir lielāki par plānotajiem ieņēmumiem), ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar regulatīvā rēķina atlikumu, un tā samazina šīs metodikas 19.punktā noteiktās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas nākamajam tarifu periodam;
- 43.3. ja iepriekšējā tarifu periodā ārējo normatīvo aktu izmaiņu vai ārkārtas situāciju novēršanas dēļ radušās neparedzētas izmaksas ir pamatotas un ciktāl tās nav atgūstamas citādi, ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar neparedzēto izmaksu faktisko apmēru, un tā palielina šīs metodikas 19.punktā noteiktās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas nākamajam tarifu periodam.
44. Ja regulatīvajā periodā ir vairāki tarifu periodi, šīs metodikas 19.punktā noteikto ieņēmumu korekciju, kas attiecināma uz pārrobežu vai nacionālo pārvades sistēmu, nākamajam regulatīvajam periodam nosaka šādi:
- 44.1. ja regulatīvā rēķina atlikums ir negatīvs (faktiskie ieņēmumi ir mazāki par plānotajiem ieņēmumiem), ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar regulatīvā rēķina atlikumu, un tā palielina šīs metodikas 19.punktā noteiktās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas nākamajam regulatīvajam periodam;
- 44.2. ja regulatīvā rēķina atlikums ir pozitīvs (faktiskie ieņēmumi ir lielāki par plānotajiem ieņēmumiem), ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar regulatīvā rēķina atlikumu, un tā samazina šīs metodikas 19.punktā noteiktās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas nākamajam regulatīvajam periodam;
- 44.3. ja iepriekšējā regulatīvā perioda faktiskās pārvades sistēmas jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas pa izmaksu grupām ir mazākas par apstiprinātajām jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksām pa izmaksu grupām (turpmāk – izmaksu ietaupījums), sistēmas operators pamato faktisko izmaksu atšķirību pa izmaksu grupām. Ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar izmaksu ietaupījumu, un tā samazina

nākamajā regulatīvajā periodā uz sistēmas lietotājiem attiecināmās plānotās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas. Ja izmaksu ietaupījums veidojas darbības efektivitātes uzlabošanas rezultātā, ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar 50% no izmaksu ietaupījuma;

- 44.4. ja iepriekšējā regulatīvajā periodā ārējo normatīvo aktu izmaiņu vai ārkārtas situāciju novēršanas dēļ radušās neparedzētas izmaksas ir pamatotas un ciktāl tās nav atgūstamas citādi, ieņēmumu korekcijas daļa ir vienāda ar neparedzēto izmaksu faktisko apmēru, un tā palielina šīs metodikas 19.punktā noteiktās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas nākamajam regulatīvajam periodam.
45. Nosakot šīs metodikas 42.–44.punktā noteikto ieņēmumu korekciju, ņem vērā starpību starp plānoto un faktisko sistēmas operatoru savstarpējo kompensāciju.

4. Plānoto ieņēmumu attiecināšanas principi

46. Sistēmas operatora plānotos ieņēmumus tarifu periodā iedala pārrobežu pārvades sistēmas un nacionālās pārvades sistēmas ieņēmumos. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas ieņēmumus tarifu periodā izmanto attiecīgi pārrobežu pārvades sistēmas un nacionālās pārvades sistēmas izmaksu, kuras aprēķina saskaņā ar šīs metodikas 19.punktā noteiktajām formulām, segšanai, ņemot vērā jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu lielumu, kas sistēmas operatoram jāsamazina, uzlabojot pamatlīdzekļu un citu resursu izmantošanas efektivitāti, kā arī saimnieciskās darbības efektivitāti, un sistēmas operatoru savstarpējo kompensāciju. Jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu lielumu, kas sistēmas operatoram jāsamazina, uzlabojot pamatlīdzekļu un citu resursu izmantošanas efektivitāti, kā arī saimnieciskās darbības efektivitāti, un sistēmas operatoru savstarpējo kompensāciju attiecina uz pārrobežu pārvades sistēmas un nacionālās pārvades sistēmas izmaksām atbilstoši izmaksu attiecināšanas metodei.
47. Sistēmas operators, aprēķinot plānotos ieņēmumus tarifu periodā, kas atgūstami no ieejas punktu no citām pārvades ieejas-izejas sistēmām un no izejas punktu uz citām pārvades ieejas-izejas sistēmām jaudas rezervēšanas, ieņēmumiem par ieejas punktu jaudas rezervēšanu piemēro plānoto ieņēmumu tarifu periodā sadalījuma koeficientu 0,50 un ieņēmumiem par izejas punktu jaudas rezervēšanu – plānoto ieņēmumu tarifu periodā sadalījuma koeficientu 0,50. Sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz pamatojumu, ja plānoto ieņēmumu sadalījuma koeficienti tiek koriģēti.
48. Ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi ieņēmumu pārdales koeficientu starp pārvades sistēmu un izejas punktu Latvijas lietotāju apgādei (K_{reg}), kā arī ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi tarifiem piemērojamo atlaidi (D_{kr}) nosaka sistēmas operators. Sistēmas operators var noteikt ieejas punkta no sašķidrinātās dabasgāzes iekārtas tarifiem piemērojamo atlaidi. Sistēmas operators noteiktā pārdales koeficienta un atlaides lieluma pamatojumu iesniedz vienlaikus ar tarifu projektu.

5. Gada standarta jaudas produktu tarifu aprēķins

49. Gada standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{ie(g)} = \frac{Ie_{PSO\ st} \times V_{ie} \times \left(1 - \frac{P_{ie\ kr}}{P_{ie}} \times D_{kr} \times K_{reg}\right)}{P_{ie} - P_{ie\ kr} \times D_{kr}},$$

kur:

$T_{ie(g)}$ – pārvades sistēmas gada standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas [EUR/kWh/d/gadā];

$I_{ePSO st}$ – plānotie ieņēmumi tarifu periodā, kas attiecināmi uz pārrobežu pārvades sistēmu [EUR];

V_{ie} – plānoto ieņēmumu tarifu periodā sadalījuma koeficients ieņēmumiem par ieejas punktu no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas jaudas rezervēšanu;

$P_{ie kr}$ – ieejas punkta no dabasgāzes krātuves prognozētā dienas vidējā jauda tarifu periodā [kWh/d];

P_{ie} – pārvades sistēmas ieejas jauda tarifu periodā [kWh/d];

D_{kr} – ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi jaudas produktu tarifiem piemērotā atlaide;

K_{reg} – ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi ieņēmumu pārdales koeficients starp pārvades sistēmu un izejas punktu Latvijas lietotāju apgādei.

50. Gada standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktam no dabasgāzes krātuves nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{ie kr (g)} = T_{ie(g)} \times (1 - D_{kr}) ,$$

kur:

$T_{ie.kr (g)}$ – gada standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktam no dabasgāzes krātuves [EUR/kWh/d/gadā].

51. Gada standarta jaudas produkta tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{iz (g)} = \frac{I_{ePSO st} \times V_{iz} \times \left(1 - \frac{P_{iz kr}}{P_{iz}} \times D_{kr} \times K_{reg}\right)}{P_{iz} - P_{iz kr} \times D_{kr}} ,$$

kur:

$T_{iz (g)}$ – pārvades sistēmas gada standarta jaudas produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu [EUR/kWh/d/gadā];

V_{iz} – plānoto ieņēmumu tarifu periodā sadalījuma koeficients ieņēmumiem par izejas punktu uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu jaudas rezervēšanu;

P_{iz} – pārvades sistēmas izejas jauda tarifu periodā [kWh/d];

$P_{iz kr}$ – izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi prognozētā dienas vidējā jauda tarifu periodā [kWh/d].

52. Gada standarta jaudas produkta tarifu izejas punktam uz dabasgāzes krātuvi nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{iz kr (g)} = T_{iz (g)} \times (1 - D_{kr}) ,$$

kur:

$T_{iz.kr (g)}$ – gada standarta jaudas produkta tarifs izejas punktam uz dabasgāzes krātuvi [EUR/kWh/d/gadā].

53. Maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu ir proporcionāla prognozētajam dabasgāzes pārvades un sadales sistēmai pieslēgtajiem gazificētajiem objektiem piegādātajam dabasgāzes apjomam, un to nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$K_{pārv} = \frac{I_{PSO\ nac} + I_{PSO\ st} \times D_{kr} \times K_{reg} \times \left(\frac{P_{ie\ kr} \times V_{ie}}{P_{ie}} + \frac{P_{iz\ kr} \times V_{iz}}{P_{iz}} \right) + T_{iz\ (g)} \times P_{iz\ v}}{Q_{nod\ liet\ (g)}} ,$$

kur:

$K_{pārv}$ – maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu [EUR/kWh];

$Q_{nod\ liet\ (g)}$ – gāzes gadā dabasgāzes pārvades un sadales sistēmai pieslēgtajiem gazificētajiem objektiem piegādāto dabasgāzes apjomu prognoze [kWh];

$I_{PSO\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas plānotie ieņēmumi tarifu periodā [EUR].

6. Reizinātāju un sezonāla faktora lielums

54. Sistēmas operators tarifu projektā izmantoto reizinātāju un sezonālā faktora lieluma ekonomisko pamatojumu, ņemot vērā sistēmas operatora pienākumu nodrošināt pārvades sistēmas efektīvu izmantošanu jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanai un kopējo jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu segšanu, iesniedz reizē ar tarifu projektu.
55. Pārvades sistēmas ieejas un izejas punktu pārslodzes reizinātāju (turpmāk – pārslodzes reizinātājs) nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$K_{pārs} = P \times 100\% ,$$

kur:

$K_{pārs}$ – pārvades sistēmas ieejas un izejas punktu pārslodzes reizinātājs;

P – pārvades sistēmas ieejas un izejas punktu pārslodzes varbūtība.

$$P = \frac{n \times L_a}{L} \times \frac{N_a}{N} ,$$

kur:

n – prognozētais standarta jaudas produkta aizstāšanu ar atslēdzamās jaudas produktu skaits;

L_a – vienas standarta jaudas produkta aizstāšanas prognozētais vidējais ilgums [h];

L – kopējais attiecīgā standarta jaudas produkta aizstāšanas ar atslēdzamās jaudas produktu ilgums [h];

N_a – vienā standarta jaudas produkta aizstāšanā aizstātās jaudas prognozētais vidējais lielums [kWh/d];

N – kopējā attiecīgā standarta jaudas produkta aizstāšanas ar atslēdzamās jaudas produktu jauda [kWh/d].

Ja aprēķinātais pārslodzes reizinātājs ir vienāds ar 0, tad tarifu aprēķinos izmanto pārslodzes reizinātāju, kas vienāds ar 0,05.

7. Īstermiņa standarta jaudas produktu tarifu aprēķins

56. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{ie\ (c,m,d,dl)} = \frac{T_{ie\ (g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times d ,$$

kur:

$T_{ie(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/d/cet), mēneša (EUR/kWh/d/mēn), dienas vai pašreizējās dienas (EUR/kWh/d) standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas;

$K_{(c,m,d,dl)}$ – reizinātājs ceturkšņa, mēneša, dienas vai pašreizējās dienas standarta jaudas produktiem;

$S_{(c,m,d,dl)}$ – sezonālais faktors ceturkšņa, mēneša, dienas vai pašreizējās dienas standarta jaudas produktiem;

d – dienu skaits periodā, kad izmanto īstermiņa standarta jaudas produktu;

G – dienu skaits tarifa piemērošanas gadā.

57. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{iz(c,m,d,dl)} = \frac{T_{iz(g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times d,$$

kur:

$T_{iz(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/d/cet), mēneša (EUR/kWh/d/mēn), dienas un pašreizējās dienas (EUR/kWh/d) standarta jaudas produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu.

58. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktam no dabasgāzes krātuves nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{iekr(c,m,d,dl)} = \frac{T_{iekr(g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times d,$$

kur:

$T_{iekr(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/d/cet), mēneša (EUR/kWh/d/mēn), dienas un pašreizējās dienas (EUR/kWh/d) standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktam no dabasgāzes krātuves.

59. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu izejas punktam no dabasgāzes krātuves nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{izkr(c,m,d,dl)} = \frac{T_{izkr(g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times d,$$

kur:

$T_{izkr(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/d/cet), mēneša (EUR/kWh/d/mēn), dienas un pašreizējās dienas (EUR/kWh/d) standarta jaudas produkta tarifs izejas punktam no dabasgāzes krātuves.

60. Īstermiņa standarta jaudas produktu tarifu ieejas punktam no dabasgāzes krātuves dabasgāzes iesūkņēšanas laikā un izejas punktam uz dabasgāzes krātuvi dabasgāzes izņemšanas laikā aprēķina saskaņā ar šīs metodikas 66.punktā noteikto formulu.

8. Atslēdzamās jaudas produktu tarifu aprēķins ieejas un izejas punktiem

61. Atslēdzamās jaudas gada produkta tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{atie(g)} = T_{ie(g)} \times (1 - K_{pārs}),$$

kur:

$T_{atie(g)}$ – atslēdzamās jaudas gada [EUR/kWh/d/gadā] produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas.

62. Atslēdzamās jaudas ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas produktu tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{at\ ie\ (c,m,d,dl)} = T_{ie\ (c,m,d,dl)} \times (1 - K_{p\bar{ar}sl}) \times S_{(c,m,d,dl)},$$

kur:

$T_{at\ ie\ (c,m,d,dl)}$ – atslēdzamās jaudas ceturkšņa [EUR/kWh/d/cet], mēneša [EUR/kWh/d/mēn], dienas un pašreizējās dienas [EUR/kWh/d] produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas.

63. Atslēdzamās jaudas gada produkta tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{at\ iz(g)} = T_{iz(g)} \times (1 - K_{p\bar{ar}sl}),$$

kur:

$T_{at\ iz(g)}$ – atslēdzamās jaudas gada [EUR/kWh/d/gadā] produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu.

64. Atslēdzamās jaudas ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas produktu tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{at\ iz\ (c,m,d,dl)} = T_{iz\ (c,m,d,dl)} \times (1 - K_{p\bar{ar}sl}) \times S_{(c,m,d,dl)},$$

kur:

$T_{at\ iz\ (c,m,d,dl)}$ – atslēdzamās jaudas ceturkšņa [EUR/kWh/d/cet], mēneša [EUR/kWh/d/mēn], dienas un pašreizējās dienas [EUR/kWh/d] produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu.

9. Atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas produktu tarifu aprēķins

65. Atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas gada produkta tarifu ieejas un izejas punktiem nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{p\ virt\ (ie,iz)\ (g)} = T_{(ie,iz)\ (g)} \times K_{virt},$$

kur:

$T_{p\ virt\ (ie,iz)\ (g)}$ – atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas gada [EUR/kWh/d/gadā] produkta tarifs ieejas vai izejas punktā;

K_{virt} – reizinātājs atslēdzamās jaudas īstermiņa virtuālās pretplūsmas produktiem.

66. Atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas produktu tarifu ieejas un izejas punktiem nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$T_{p\ virt\ (ie,iz)\ (c,m,d,dl)} = T_{(ie,iz)\ (c,m,d,dl)} \times K_{virt},$$

kur:

$T_{p\ virt\ (ie,iz)\ (c,m,d,dl)}$ – atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas, ceturkšņa [EUR/kWh/d/cet], mēneša [EUR/kWh/d/mēn], dienas un pašreizējās dienas [EUR/kWh/d] produktu tarifs ieejas vai izejas punktā.

10. Tarifu noteikšanas procedūra

10.1. Tarifu projekta izstrādāšana un iesniegšana

67. Tarifu projektu sistēmas operators izstrādā saskaņā ar šo metodiku, aprēķinot plānotos ieņēmumus tarifu periodā, kuri nepieciešami jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanas izmaksu segšanai.

68. Sistēmas operators aprēķina tarifus tā, lai plānotie ieņēmumi tarifu periodā nepārsniegtu sistēmas operatora pamatotās izmaksas, kas attiecinātas uz jaudas rezervēšanas pakalpojumu.
69. Sistēmas operators aprēķina vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas tarifus šādā kārtībā:
- 69.1. aprēķina standarta jaudas produktu tarifus, pieņemot, ka Latvijas pārvades sistēma nav daļa no vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas;
- 69.2. aprēķina standarta jaudas produktu tarifus, pieņemot, ka Latvijas pārvades sistēma ir daļa no vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas;
- 69.3. ja saskaņā ar šīs metodikas 69.2.apakšpunktu aprēķinātie standarta jaudas produkta tarifi ieejas vai izejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas atšķiras no tarifiem, par kuriem ir vienojušies vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas pārvades sistēmas operatori un regulatīvās iestādes, tad izmaiņas plānotajos ieņēmumos tarifu periodā tiek attiecinātas uz maksu par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu.
70. Sistēmas operators līdz regulatīvā perioda sākuma gada 1.februārim rakstveidā un elektroniskā formā (tarifu un to veidojošo izmaksu aprēķinus *Excel* formātā) iesniedz regulatoram izvērtēšanai:
- 70.1. šīs metodikas 69.1. un 69.2.apakšpunktā noteiktos tarifu aprēķinus, atļautos ieņēmumus un tiem atbilstošās izmaksas regulatīvajam periodam, sākot no attiecīgā gada 1.oktobra, kopā ar minēto izmaksu pamatojumu, tajā skaitā izmaksu izmaiņu, salīdzinot ar iepriekšējo regulatīvo periodu, skaidrojumu, un izmaksas pamatojošiem dokumentiem saskaņā ar regulatora noteikumiem par tarifus veidojošo izmaksu pamatojumu, kā arī plānotos ieņēmumus un tiem atbilstošās izmaksas tarifu periodam;
- 70.2. informāciju par regulatīvajā periodā un tajā ietilpstošajos tarifu periodos prognozēto sistēmas operatoru savstarpējo kompensāciju un tās pamatojumu;
- 70.3. informāciju par iepriekšējā regulatīvā perioda ieņēmumiem no jaudas rezervēšanas pakalpojuma un kopējām faktiskām pārvades sistēmas jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksām.
71. Sistēmas operators līdz tarifu perioda sākuma gada 1.jūlijam, izņemot šīs metodikas 70.punktā noteikto gadījumu, rakstveidā un elektroniskā formā (tarifu un to veidojošo izmaksu aprēķinus *Excel* formātā) iesniedz regulatoram izvērtēšanai:
- 71.1. šīs metodikas 39.punktā noteikto izmaksu izmaiņu, salīdzinot ar iepriekšējo tarifu periodu, skaidrojumu un to pamatojošos dokumentus saskaņā ar regulatora noteikumiem par tarifus veidojošo izmaksu pamatojumu;
- 71.2. informāciju par ieņēmumu korekciju, kas attiecināma uz plānotajiem ieņēmumiem tarifu periodā.
72. Sistēmas operators var iesniegt regulatoram pamatotu pieprasījumu atļaut pašam noteikt tarifus saskaņā ar šo metodiku.

10.2. Tarifu projekta izvērtēšana

73. Regulators apstiprina vai noraida tarifus, izvērtējot to veidojošo izmaksu pamatojumu.
74. Tarifu projekta izvērtēšanas laikā sistēmas operators var iesniegt tarifu projekta labojumus un papildinājumus.

75. Sistēmas operators var noteikt tarifus tarifu periodiem esošā regulatīvā perioda ietvaros, ja regulators ir devis atļauju, atbilstoši Enerģētikas likuma 15.panta 1.¹daļai. Šādā gadījumā sistēmas operators nosaka tarifus saskaņā ar šo metodiku, ievērojot turpmāk norādīto kārtību:
- 75.1. ja sistēmas operators nosaka jaunus tarifus, tad ne vēlāk kā divus mēnešus pirms gāzes gada sākuma, kad paredzēta jauno tarifu spēkā stāšanās, sistēmas operators publicē tarifus oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Vienlaikus sistēmas operators iesniedz regulatoram tarifus, pamatojumu tarifiem un informāciju par iepriekšējā tarifu perioda faktiskajiem ieņēmumiem, jauno tarifu prognozētos datus, kā arī salīdzinājuma tabulas, kurās norādītas plānoto ieņēmumu tarifu periodā un tiem atbilstošo izmaksu izmaiņas, un citus dokumentus, kuri pamato jauno tarifu nepieciešamību;
- 75.2. regulators 21 dienas laikā pēc tarifu saņemšanas izvērtē iesniegto tarifu atbilstību šai metodikai un iesniegto tarifu ekonomisko pamatojumu;
- 75.3. ja regulators 21 dienas laikā pēc tarifu saņemšanas nav pieņēmis lēmumu par iesniegto tarifu neatbilstību šai metodikai vai nav noraidījis tarifu ekonomisko pamatojumu, tad tarifi stājas spēkā attiecīgā gāzes gada pirmajā dienā;
- 75.4. ja regulators 21 dienas laikā pēc tarifu saņemšanas pieņem lēmumu par iesniegto tarifu neatbilstību šai metodikai vai noraida tarifu ekonomisko pamatojumu, tad tarifi nestājas spēkā attiecīgā gāzes gada pirmajā dienā. Pieņemto lēmumu regulators septiņu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas nosūta sistēmas operatoram un publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" paziņojumu par pieņemto lēmumu, kurā atsauc tarifu spēkā stāšanos.
76. Apstiprinot tarifus, regulators var noteikt tarifu piemērošanas kārtību regulatīvajā un tarifu periodā.

11. Noslēguma jautājumi

77. Sistēmas operators, izstrādājot tarifu projektu, kura spēkā stāšanās plānota no 2020.gada 1.janvāra, ievēro, ka:
- 77.1. regulatīvais periods un tarifu periods ir no 2020.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 30.septembrim;
- 77.2. maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanas aprēķinā iekļauj dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksu, kuru saistības segt tika izpildītas 2018. un 2019.gadā, korekciju. Korekciju nosaka, ņemot vērā atgūstamās dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas un faktiski atgūtās izmaksas;
- 77.3. regulatīvajam periodam no 2020.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 30.septembrim sistēmas operators maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu aprēķinu norāda tabulas veidā pie dažādām dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksu vērtībām ar soli 100 000 *euro*. Sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz tabulā maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu noteikšanai izmantotās zemākās un augstākās dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksu vērtības pamatojumu;
- 77.4. RAB vērtību nosaka uz 2019.gada 1.janvāri.

78. Šīs metodikas 4.punkts stājas spēkā 2020.gada 1.janvārī.
79. Atzīt par spēku zaudējušu Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2016.gada 28.novembra lēmumu Nr.1/29 “Dabasgāzes pārvades pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika” (Latvijas Vēstnesis 2016, 236.nr.).
80. Metodika stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

Priekšsēdētāja
p.i.
padomes loceklis

R. Irkļa
I. Birziņš